



kat.komp.

25230

I

Mag. St. Dr.

P

Normova Konfederata z Liskeho Městem.

24. 10. 1913

Biblioteka Jagiellońska



stdr0004875

B
C
A u
Bie
byn
li
cele
bier
teft
y na
ia/y
ia/t
do
Bo
iáln
fie n
wan
was
mog
ná k
tego
teft/
swo
wdy
pier
mni
nám
iáln
zá n
iáln

ROZMOWA.

Konfederatá z Kiedzem Plebanem.

Confederat. Kieże plebanie służba moia/y dobry dzień
W. M. pleban. pan Bog zaptáć W. M. Confed.
A inż y W. M. po Msy? pleban. Dawno iesze ongi. Conf.
Kiedy tak/tedy y wieczórá do dnia/przyiechawsy omieškata
byn iey byt. Pleb. Bá y ongi nie miało iey być/by nie kwon
li Niedzieli. Conf. A czemuż to W. M. nie ná każdy dzień
celebrniecie? pleban. Dla tego że W. M. ná każdy dzień
bierzecie. Conf. A cóż to ma do nabożeństwa? pleban. Tak
iest/że nie ma/bo y wam to nie z nabożeństwa pochodzi/
y nam go nie przyezynia / Kiedy nas poddáni co raz nábiegá
ia/y w krzywóch swych niepotężnego ráunku y nas suká
ia/tak iż y Pacierzá nabożnie zmowić trudno/pogotowu sie
do Mszyś. przygotowác. Conf. Wicby tym pilniey Páná
Bogá za nas prosić. pleban. Widyc to dáiac nie biorac/
śálmuzne czynia/á W. M. zá to kiedy co weźmiecie / Káżećie
sie nam modlić/ ieslibyście też to w imie Boże bráli/tedyby
wam rázey zá nas te Pacierze mowić przysło / ále y z tych
was wypuszczamy / ábyscie nie rychley záskodzili / á niż po
mogli. Conf. A to czemu/á wśáć zbáwiciel y onego łotrá
ná krzyżu wysłuchał. pleban. Nie śmiałbym ia W. M. do
tego przyrownác/ále kiedyś to W. M. sam uczynił/tedy tak
iest/iż on łotr był wysłuchány/iedno że áż ná krzyżu/y to gdy
swoy grzech wyznał/á one meke/y śmierć taką/zá one krzy
wody y zdzierstwá ktore czynił/śáśnie podieta przyznał/dos
piero modlitwá iego wysłuchána bylá / iákoż y teraz nas
mnieybym ia o takiey nie woepił. Conf. Tá taka sie niedam
ná mowić/y záraz ia wypowíadam/á rázey wole dáć W. M.
śálmuzne dobra/y z pieniedzy dobre nábytych/ábyscie W. M.
zá nas Páná Bogá prosili. pleban. Przymniemy to inż zá
śálmuzne/kiedy nam W. M. nie nie wezma/y tak że bedziemy
mowić:

Rozmowa Confederatá

mowić: Bog záptáć, á též kiedy wam wšytko darmo przy-
 chodzi / czemuž także nie ma y modlitwa náša & iedno iey
 przećie w stácy nie kláćcie. Conf. A mili Wycowie / wšák
 to záwsze bywáło / że żołnierz stácy bierał. Pleban. A o
 ſem nie bywáło / iáko ſpráwiedliwie bydź nie mogło / y ſtabie
 s. Jan żołnierzom taká náuke dáł / áby ná ſwym żołdzie prze-
 stáiac / nié tego nie bili / nie ſárpáli / co též y wšyſcy Żermáni /
 nie iedno Chrzeſćiańſcy / ále y Pogáńſcy záwsze záchowý-
 wáli / iáko y tu v nas on przyktád ; o ktorým ſlychamy / że o
 głowe kápuſty gwałtownie wzięta drabá ſćieto / dáie o tym
 ſwiadectwo / iž ſtáciey bráć niedopuszczano / leż ten zwoyſzay
 w tym poſlednieyſzym á złoſliwym wieku / złoſliwy żołnierz /
 złoſliwie y nieżbożnie wprowadził / ále co též teraz zá to ćier-
 pi / kiedybyś W. M. mógł widzieć / żegnabyś ſie tey ſtáciey.
 Conf. Zámyſlałem ci tu v W. M. ná te chwálebne ſwiera
 zoſtáć / y nábożeńſtwo ſwe odpráwić / ále widze że mi przy-
 dzie do tego inſzego ná ſpowiedź / bo kiedy o to márne ſtá-
 cyſko / ktore my ſobie mamy iáko zá powinne taki kłopot / á
 coży o co wietſzego: Pleban. Tymżeć to wielkſey przygánie
 poglega / ieſli W. M. dla tak márney / zá iáka W. M. te ſtá-
 cy maſz / rzeczy zbáwienie ſwoie w niebeſpieczeńſtwo przy-
 wodziſz: áleć mnieyſze było ono iábtko w Rain / á wždy iáko
 go nam wšytkim wychło / W. M. wieſz: Bo miało w ſobie
 przeſtepstwo przykázania Bożego / á także y tá ſtácy / gdyż
 nam nie iedno bráć / ále áni požadać cudzego zákazano / á záś
 tak miłow áć bliźniego iáko ſiebie ſámego / y czego ſobie nie
 żyjemy / tego drugiemu nie czynić przykázano: iáko y ſprá-
 wiedliwoſć / oddáiac káżdemu co iego ieſt / záchowýwáć / y
 oney doſyć czynić / z czym wšytkim tá ſtácy / ktora ludzie v
 bodzy krwáwemi łzami oblewáia / nie zgadza ſie. A iž W. M.
 inſzego ſpowiedniká ſobie chceſz ſukáć / tego ia nie mniey ſo-
 bie / dla obrázy W. M. kiedyby tá ſpowiedź do ſkutku nie
 przyſtá / iáko y W. M. ábyś ná tego biegleyſze tráfił / żyje.
 Confed. A czemužby do ſkutku nie miała przyſć & Pleban.
Skutek

§ Kiedzem Plebanem.

Skutek spowiedzi jest rozgrzeszenie / do ktorego te requisita
 sa powinne / to jest / aby pokutniacy grzech swoy poznal / y on
 aby wyznal / wiec zeby zań żałował / y do niego sie nie wra-
 cać stąte cznie postanowił / a nawet zeby zań dosyć czynił / y
 Panu Bogu tak przez wykonanie pokuty sobie nąznaczoney /
 iako y inſze pobożne wezynki / y także bliżniemu iessi go w czym
 obraził / albo ukrzywdził / ponieważ peccatum non dimittitur
 nisi ablatum restituatur: otoż kiedy W. M. te niespráwiedli-
 wa tych stáciy exákcya / niedbáiac ná przestępstwo przykázá-
 nia Bożego / y ná náukę s. Janá / tudzież y zwyęzanie pobo-
 żne / przećie omawiaś / y niezbójnemi przykładami okrywaś /
 a zácym grzechu swego poznáć / wyznáć / poprzestáć / pogo-
 towiu zań żáłować / y dosyć wezynić nie chceś / tedy też onego
 skutku spowiedzi / to jest / rozgrzeszenia otrzymáć nie mozesz /
 by też W. M. tysiac spowiednikow obſedi / gdyż iako ieden
 Kościół jest powszechny prawdziwy / tak też iedná iego ná-
 káz / ktorey sie wszyscy iednáko trzymáć powinniſiny. Conf.
 Przerázily mie Wyſze te ſłowá W. M. gziac sie jem tego wa-
 wázáć nie vmiał / a podobno y niechćiał. Pleban. Znáł do-
 brey rolej / ná ktora nasienie ſłowá Bożego wpadł / a co
 poczyna wſchodzić / y pożytek przynosić / iedno trzeba tego
 vmieć być wdzięcznym / y z Dawidem mowić: Bede ſłuchał
 co mowi Pan moy do mnie. Conf. Chce y iazá pomoca ię-
 go ſwieta ſłuchać tego głosu iego / wznawáiac w tym dobro-
 dzieyſtwo iego ſwieta / że mi dáł tey godziny doczekáć / a zám-
 chował nagley á okrutney / (iako wiele z towarzysztwa mego
 przed oczymá memi vmierało) śmierć / nie iedno cielesney ále
 y duſzney / y dla tegoż y do godziny nie odkłádáiac / także ani
 Sakramentalney spowiedzi nie czekáiac / kiedy mi Pan Bog
 grzech moy poznáć dáć raczył: záraz go wznawám / zań żá-
 łuję / onego poprzestáć / y zań dosyć czynić obiecuie. Pleban.
 Niechże Pan Bog będzie błogóſławiony / ktory tak ſerce
 W. M. ſpoſobil / a niech y do końca teyże iáſſi ſwoy W. M.
 wyſza / gdyż ieſe tu ſilá trzeba przegryznáć / dla wſpokoie-

Kozmowa Confederata

nia doskonałego sumienia W. M. na tym iednak tak dobrze
 założonym fundamentie snadnie już będzie budować. Conf.
 Nowsem proszę niech wszystko wiem / abym się tym lepiej w
 nieprawościach swych obeyzrzeć / y za nie iako nadoskonały
 dosyć czynić mogł. Pleban. Naprzód spytam iakim pra-
 wem W. M. odeymuia te dobrą Krola J. M. Conf. Za-
 asekuracya Krola J. M. Pleban. Nie darmo pytam / bom
 nie darmo slyszal / piekny y dlugi Dykurs od Pana Sedzie-
 go naszego szlowlaka / y w prawie / y w sprawach Rzeczypos-
 politey barzo biegłego / ktory wezyniwszy w przod o tym
 watpliwosc / abyście te asekuracya miec mieli / gdyż ley y
 Krol J. M. sine consensu ordinu dawac nie mogl / zacym iea-
 sli iest / tedy wazna bydz nie ma / ani W. M. wspomoc nie mo-
 ze / ale raczey potonac / zesćcie ja przymowac / abo raczey na-
 Panu podczas trudny wycisnac / przeciwko prawom Wyzy-
 stym wazyli sie / iako y z wielu inszych miar te prawa gwa-
 tic / ktore tak wyliczal. Bo naprzod wdali sie do Impositora
 Dymitra drugiego / czego im prawo bronilo / ktore y samemu
 Panu woyny podnosic nie pozwala / tam tego zaciagu / i-
 koby necessitatem wezynili / potym przyskawiac do Krola
 J. M. czesc onego y Dymitra zasluzonego swego wycisneli /
 y pccnam ktora im debebatur / ze woyny nad wola Rzeczypos-
 politey zaszeli / in pramium sobie obroćili / zacym a to te as-
 sekuracya / iesli iest / wymogli / abo raczey (co iesze gorzey) szya-
 co sie / (a przynamniej Sapiżnicy) zmyślona / a na poparcie
 takich postepkow te Confederacya podnieśli / przeciwko pra-
 wu swiezo wezynionemu / pod ktore zaciag sluzby ich podpa-
 dal / y zacym gwałtownie nastapili na Wyzyzne / (ktorey
 prawa / y swey wlasney sukni swowolnie brac bronila) y zola-
 du swego / tymze iako y Tatarrowie swe / ktory w pominkami
 zowia sposobem nastapiwszy / z woyskiem dochodza : co da-
 leko od nich iako tey matki synow zalosnierza bydz musi / a
 niz od Pogan : daleko sie obliwisa / gdy wszystkie Korony wo-
 iusia / szarpala / a ci tam tylko w Kraine : daleko y niesprawie-
 olwisa /

M

z Kiedzem Plebanem.

Śliwka/bo i t a m onego roku/ktorego szkoda weźnia/iuż sie
 w pominkow nie w pominia/ia/aby in recompensam ich/á oni
 nie tylko ná te tak wielkie szkody nie niechca wytracić/ ále y
 tego co z dobr Krola J. M. także z inszych miar biora/ ná
 te zapłate przysiać/á co nawietkza y zamysł ich wydaie/ze ssa
 káiac rzekomo zapłaty/samiż tey wstret czynia/znosac wssya
 kie sposoby do niey służace/ bo kiedy dobra Krola J. M. á
 iesze y te/ktore ludzie zasłużeni zá práwy swemi/á drudzy y
 w summách trzymáia/ ná ktore ázaby sie ásekuracya sćia
 gac miała? opánowali/duchowne zniszyli/ná náse też sła
 checkie iuż nástepuia/miastá koronne znácznie od nich wstoa
 dzone/ á poddáni in genere wssyscy tak złupieni/ że od głodu
 im umierac przydzie/škadzé moze bydz zapłatać/ y co inšego
 reſtat iedno mancipare R. P. y w niewola wziac; iáko iuż do
 tego tym podziałem miedzy sie wssytkiey Korony/ y záżywá
 iac tey pro libitu nullo respectu iuris & iustitiae habito, wstep va
 czynili pod pretextem wybierania stácy/ktorych im choćby
 y w służbie byli/onoż práwo świeże broni y spráwiedliwosc/
 bo im dla teg żośd in duplo R. P. postapiła/ áby z t árgu żyli/
 y to to iest/ co iákom rzekł zamysł ich wydaie/ że chca immu
 tare statum R. P. y one opprimere, do czego to służy wzrusze
 nie wssytek praw duchownych/ y świeckich/ tak iż nie máś
 nikogo coby w swym cáty zostawał/áż ani sam Pan Bog w
 práwach kościelnych y dobrách ná chwale iemu oddanych/
 pogotowiu pomázaniec tego/ ktorego ze wssytkiey intracy
 gwałtownie obnázywssy/ y takim postepkiem w lekkie po
 wázenie do postronnych podawssy/ y páństwa pozbáwić
 chca/iákoż pálsim o inszym Pánie mowia/ ná to ostatnie prá
 wo/ y tego (zá ktorym Koroná ná głowe tego iest wlozona)
 y náse napředniejszey wolney Elekcyey wolnoś (tak żeby
 nic od nich nie wzruszonego nie zostawało) nástepuiac. Do
 takiego tedy celu owáki Respons w Sokalu dány/áby im ná
 s. Michał wssytko (wiedzac że to/á dopieroż bez Seymu nie
 podobna) zasłużone zapłacono/ służyli; także y woysko ktore
 sobie spoa

Rozmowa Confederatá

sobie sposobili / gwałt zelądzi náprzymowawszy / y poestow
sobie z cudzey škody / y ná cudzą škodę náprzyczyniawszy /
wtedy towárzystwo nowe ktore Moskwy nie widziáło / do
siebie przypuszcili / aż náwet y Píderowiny wstrzesiawszy /
bo powinni powinniym tych / co ie w Moskwie pobito / poestę
stawić koniecznie rozkazali / y nád to co raz te^o wiecey przyczę
nia / niegemu infemum / bo á ktoż sie im w czym przeciwia^e
zaczę / á ná co woysko^e iedno tym zamysłem kwoli / zá kto
remi tego sie (iákoż y słusnie) obawiała / żeby sie ludzie do o
brony / praw / wolności / máietności / y ostatniey zguby po
spotu z Wyczęzna swoia nie rzucili / otoż sie tym barżey w
groź zámoc / potęga zmocnić / á infę zaś wszytkie zubożyć /
zniszyć / y do konsternácyey przywieść chca. Było w tym
Diskursie Pána Sedziego wiecey tego / ale wszytkiego po
mnieć nie moge : bá wspomniałem sobie iedne rzecz / ktora
on bárzo exágerował z strony niespráwiedliwych / te^o záslu
żonego : (przyczyniániem sobie czásu służby) ráhunkow. To
tedy wszytko zdáło mi sie W. M. przetożyć / ábys sie w tych
punktách summieniem swym obráchował / bo o práwach ko
gnicya czynić / iáko y z cżytey relácii o kim sádzić / nie móiá
rzecz iest / ale ráczey tego / gdy sie sam kto wstárza / y przed Pá
nem Bogiem winnym wyznawa cękáć / y dopiero o tym w
znáwáć / iednáć do Informácii W. M. to powiem.

Náprzód / że każde bezpráwie / gdy kto nád práwo co cży
ni / iáko y wsfelka niespráwiedliwość nie może bydź bez wiel
kiego grzechu / wielkšy iednáć iest / kiedy sie to przeciw
zwierzchności ábo Wyczęnie dziele : trzeba tedy z tey miáry
pilne exámen rezynić. Druga / iż y nalepsze práwo przy nie
ludzkóści cene swoa przed Pánem Bogiem tráci : tak iż nie
godnych miłosierdzia swego znáyduie tych / co przeciwko
bliżnim swym miłosierdzia nie zázywáia / przykład iest w
Ewángeliey ná onym słudze / ktory choć spráwiedliwego
blugu / nád towárzyszem swym niemilosiernie dochodził.
A kiedy nie z towárzyszem / ale z Pánem / ktory iákom słyszał /
do kto

3 Kiedzem Plebanem.

do troćkie^o czasu folgi prosi/ y z Wyżyzna matka swa spras
wá/ tym bázিয়ে to obćieżać sumnienie musi^o Trzecia/ że
każda niesprawiedliwość/ albo oszukanie/ iako iest wielkim
grzechem/ tak też wielkiego dosyć wżynienia potrzebuie/ y
dla tegoż ie świecy Mattheus gworáko nagradzał. Ale
tym bázিয়ে iest škodliwe/ y wielksey nagrody potrzebuie/
fałsz/ y oszukanie Wyżyzny/ iakoby to bylo/ kiedyby sie przy
słusnym długi/ y niesłusny przymieścić miał. Czwarťa/ vs
ćisnienie kaźde bliźniego/ iest pánu Bogu obrzydliwe/ ale
osobliwie oppressio pauperum, ktorych on sam causam agit, y
krzywdę ich za swoje poczyta/ iest bázio strážna/ y dla tegoż
trzeba sie obawiać/ aby te krwawe łzy y glosy/ o pomście do
pána Boga/ wkrzywdzonych/ y wtrapiionych ludzi/ nie os
bálity iakiey frogiey pomsty Boskiej. Piata/ śárpanie dobr
ćościelnych/ iako świetokradztwem pachnie/ tak też iaka
frogosć karania/ takim służy. Bulla Cœnæ Domini wyraża:
dla tegoż trzeba sie w tym predko y gruntownie poćuć. A to
iest zwiertćiadło sumnienia W. M. tak z mey iako y z pána
sedzie^o mowy zrobione/ w ktorym trzeba sie W. M. dobrze
przeżyrc^o Conf. Przeżyrzalem sie inż/ á tym śnádniej/ że
mi to nie raz pan Bog/ niemal wšytko/ iż to złe do serca po
dáwać raczył/ á iam nieszesesny tym złośliwie pogardzał/ to
wárzysławu y złym nalogom/ wiecey á niź náđchnieniu Du
chá świetego dogadzać/ ácz mie też y owá ná te niezbedna
Confederácia wżyniona przysięgá/ w tym żem za drugiem
śedł/ zátrzymawála: wšakże o inszym pánu iam nigdy nie
myślit/ ábym iednáť tego od drugich słychać nie miał/ rzeć
nie moge/ álem tego sobie za nic nie miał/ lekkomyślnosć
ich/ á podčas trunkow/ to przypisuiac. Do tych też niesłu
snych ráhunkow/ záslużone^o nášego nie przyezynialem sie/
y nigdy przy nich nie był/ mimo te dwie rzeczy inszych wšys
ćkich trudno sie mam przeć/ ábym ich pomagac nie miał.
Pleban. Wielka to była niewódziecznosć tak wielkiej łáski
Bożej/ ktory przez náđchnienie swe/ to co bylo škodliwego
do serca

Rozmowa Confederatá

do serca W. M. podawał / chcąc W. M. z tey kupi / iáko
 one^o Lotá z Sodomy wyprowadzić / lecz teraz gdy zá toż lá-
 ska Boża / te niewdzięczność swoie poznawaš / y zá nie zálu-
 ieš / tym bázিয়েbys W. M. ná frogie Karánie Boskie záro-
 bił / kiedybys sie z żona Lotowa ná zad obeyrzec / y pierwšey
 niezbożności y niewdzięczności náśladować miał. Confed.
 Pánie Boże day mi pierwey hániebna śmierć / á niźby sie
 wiecey tá zátwárdziáłośc we mnie ználeśc miałá. Pleban.
 Aco z strony przysięgi / te kto nierozmyslnie / y nieważnie /
 ábo też niezbożnie / badz z nieostrożności / badz z zápalczywo-
 ści czyni / ácz grzešy / że imie Páńskie nádaremne bierze / ále
 bázিয়েby grzešył / kiedyby ia išcił / iáko Zerod / kiedy gwoli
 głupiey przysiędze mežoboystwo popelnił / s. Janá dal ściać.
 Ocož go w tym głupstwie náśladować / á gwoli tey nieważ-
 žney / bá y niezbožney przysiędze / ták wiela grzechow ná sie
 obalać nie trzeba. Confed. Kiedy ták / tedy wole zá te nies-
 rozmyslna przysięge pokutować / á niź grzech grzechem iá-
 koby ráne rána leczyć / gdyž sie inź y ták dosyć nárobilo / iá-
 kóž przychodzi mi teraz / iedná rzecz nowá do wważania /
 ktora mie bázro trapi. Pleban. Aco tákiego? Conf. Ná-
 mieysce pácholikow y czeládzi / inšey potráconey nábiálišmy
 Mostkow / Ukráincow / Cygánow / á náwet Tatáro w / či wes-
 dług drapieżney y okrutney náтуры swey / iž te zdiérstwa tym
 wielkie czynia / y tego utrapienia vbogim ludziom sowito
 przyczyniáia / á zgoršenie wielkie (do niewštydliwosci y o-
 brázy Boskiej / biáta pleć przywodzac) czynia / wacpliwosci
 nie máš / iedno gwoli boiáźni y okrucieństwu ich skárgi do
 nas nie przychodzi / á my też málo ábo nic o tym sie pytamy /
 záczym iž sie to z nášey przyczyny dzieie / niewiem iesli nie
 nam sámym przydzie zá to cierpieć. Pleban. Dobrze to
 y pobożnie W. M. wważáš / bo pewnie że ták iest / gdyšcie
 ich W. M. nie iedno náwiedli / ále też wladza / y potega swa
 onych okrywacie / alias iáko okrážycy ták y šily do tego by nie
 mieli ; im sie iedná wielka / w tym láska Boża nád W. M.
pokazu

3 Kiedzem Plebanem.

pożądzie / żeś sie W. M. sam wtró w tym pogut / tym le-
pſey nadzieie o miłosierdziu tego ś. nad ſeba każe W. M.
bydź. Conf. Jestem zupełney nadzieie o miłosierdzonym mi-
łosierdziu Pańskim / przed ktorym utrapione ſerce moje wy-
lewam / je nie patrząc na tak okrutne / y niezliczone grzechy
moje / będzie mi raczył bydź miłosćiw / do czego iakobyś sie
miał daley dysponować / y iakim sposobem to com tu krzy-
wodzię Bożey / y kościół iego świętego / także zwierzchno-
ści y Oczyszny / tudzież bliźnich ſwych czynił / nagradzać / o
poradę y naukę proſię. Pleban. Niechże naprzód Pan Bóg
będzie pochwalon / który niechce śmierci grzesznego / ale ra-
czej aby ſie nawrócił / y żył / iako ſie to teraz iawnie na W.
M. pożądie / tak iż mało iuż co y rady moiey potrzebujeſ.
Zaczynam ſłuchnie one ſłowá : Misericordias Domini, in æternum
cantabo, maſ W. M. mieć w czeſtym używaniu / á czyniac
doſyć tey proſbie W. M. y powinności ſwey / powiem to
tym zdanie ſwoie W. M. iedno wpadſy na Poláná / mówimy
on wiersz z pienia Zacharyášowego : Per viscera miſericordiae
Dei noſtri, in quibus viſitavit nos Oriens ex alto. Illuminare his
qui in tenebris, & in umbra mortis ſedent, ad dirigendos pedes
noſtros, in viam pacis. Gloria Patri, &c. mówię W. M. Amen.
Conf. Amen. Pleban. Naprzód tedy trzeba / abyś W. M.
ten ſał ſerdeczny / który teraz wyrażaſ / nie iedno w ſobie za-
trzymawał / ale y daley Pána Boga o to proſiac / w nim ſie
pomnażał / oſobliwie iedną przy pierweſey (ktora W. M.
Generalna iako z najświetſzym przygotowaniem predko wy-
czyni) ſpomni dſi ſwey / po ktorey te obietnice polepſienia ży-
wota ſwego przed oczymá záwſe máiac / o doſyć czynienie
tey / aboś W. M. pilne ſtáranie miał / á iſ potórá iest máćka
wſytekich cnót / y ktora do łaski Bożey nabórzier przyſtep
czyni / tedybym rádził / abyś ſie W. M. z przyimowaniem
náswieczonego Sakramentu zadržymał / niegodność ſwoię
przyznawałac / abo ráczej czego ſama wyrażałaś / y przed
B

Rozmowa Confeberata

Głáseni owe słowá: Domine non sum dignus &c. mówiac / ná
 ktora pokore bez pochyby Pan Bog / iáko zwykl weyszty/
 y sam to / czego W. M. nie będzie dostawało / supplebit, á
 W. M. też tym Głásẽm będzieš sie do tego dysponował / co
 co sumnienie W. M. obciąza / ile bydz teraz moje / wprzatá
 iac / á naprzod zbydz tey niezbožney zeládzi / ále iáko na ó
 strožniey / áby sie iey do tych excessow czynienia drogá zágro
 dziła. Druga / stáciy tych zgoła zántechác / y iesli ich co iest/
 to powracác ábo poplácié / iáko y o przestę ile z temi pobliza
 ſemi zgodzić sie / á osobliwie o te z dobr kościelnych epákcy /
 przynamniy wpraśńaniem czelánia nagrody / do zapláty / y
 dawaniem ná to kwitow / á to będzie potuty prawdziwey
 włásne wyrażenie / y do náswietše° Sakramentu przygo
 wanie / kiedy choć w części teraz z intencya / y dálšey / iarišta
 ctia wkrzywdzonym zátrocy / á iuž sie wiecey do tego wrácác /
 nie będzie / w czym lástá z przyiecia náswietše° Sakramen
 tu wzięta do Pońcá W. M. posiłác / iáko y sposobow dosyć
 czynienia / y inšym wkrzywdzonym dodáwác będzie. W tych
 zász rzeczách / w ktorych sie włásnie P. Bogu / táž zwiérza
 chnošci / y Wyczynnie wblizyło / to rádze / co kolwiek W. M.
 dárow Božstich maš pospotu z soba oddác / y ofiarowác iuž
 exnunc pánu Bogu ná posługe / pomnoženie / y obrone chwa
 ty iego świętey / táž pomázáńcá iego / tudž też y Wyczynny /
 y zátym jadney okłázyey / ktora sie do tego poda / nie opuš
 zác / á naprzod teraz / áby sie też zámziécie W. M. zámámo
 wác y wspotoić / iáko napredzey mogło / z dosyć wczynieniem /
 iáko moze bydz náwielšym w tych excessách / y niepráwo
 sáctách / ktoreš W. M. z owey mowy Pána Sedžiego zrozum
 miał / y ná to W. M. maš wšytkie síly swe obrócié / sposá
 biáiac naprzod do teg towárzysztwa swe / á pocym przy zgro
 mádzeniu swym / pilnie y potężnie tego popieráiac / z miło
 šci tu pána Bogu / y Wyczynnie / žyćac náwet sobie kwoli
 temu / y křwie swey przelania / do czego choćby nie przypálo /
tedy to

z Kiedzem Plebanem.

tedy to desiderium, y tá resolutia będzie y p. Bogu / y Oycy
 znie w prześlty m wnieſieniu ſie właſna y doſkonała nagroda
 Conf. Przyjmuie te rade / y doſyć iej czynić przed Panem
 Bogiem w nădzieie pomocy iego ſwietey obiecuie / y ſlubu
 ie / á y to ieſzcie nădte / ie w nagrodę tych przeſłtych nieprá
 woſci / y nieſpráwiedliwoſci moich / w tey wołácyey ſolnier
 ſkiey popelnionych. polowice tego á ſpráwiedliwego záſtu
 ſzonego ſwego / ile mi go năd doſyć wczynienie wſtáwiedzonſ
 zoſtanie / dam ná poboſne y miłoſtierne wczynki / do tego Píá
 tki / ſuſyć do ſmierci bede / przypomináiac ſobie te niepráwo
 ſci ſwoie / y zá nie ten žal ſerdeczny / co raz w ſobie odnawia
 iac / á o miłoſierdzie przez gorzka meke iego / zbáwiciela me
 go proſiac / á nawet pieć mieyſc v nas naboſeiſtwem ſlaw
 mieyſych / piechota obevſć / tym wtrudzeniem przeſle gnu
 ſtwa / tákſe y zbytki ſwe nágradzáiac. Pleban. Hodie ſalus
 huic domui facta eſt, zá co niech będzie p. Bog pochwalony /
 á ia W. M. iáko on Ociec ſyná ſwego zginięnego z oblápia
 niem przyjmuie / y do domu Boſzego wprowadzam / gđzie
 przy náſwieckey Ofierze (bo ieſzcie południe nie minelo) Pá
 na Bogu zá to dobrodzieyſtvo podziękuiemy / á przy tym / y
 o to proſić będziemy / aby weyſzawſzy ná ten áſſekt W. M.
 bo vſluſzenia chwale ieg ſwietey / y rátownia Wygryzny go
 racy / podał to do ſercá W. M. coby zá / poſob był zapłaty
 W. M. y vpoſoienia R. p. á oddalenia od nievtey niezbo
 ſnoſci / zelſywoſci / y niebeſpieczeńſtwa / mam nădzieie / ie
 nas p. Bog wſluſcha / á ia kwoli temu o Duchu ſ. Míſa ſ.
 odpráwować bede. Conf. Bodaybym był niegodny tego
 godzien / á co gruntownego z pomoca daru Duchá ſ. ná
 chwale Boſa / ráctneſ Wygryzny / z przyſluga ſwa podać
 mogł. Pleban. Idzie W. M. w imie Boſe do koſciola / á
 ia ja z ſłow záwołam / y ták dzwonić. Conf. Wpędę w
 koſciot / przed náſwieckym Sakrámentem padł krzyżem /
 mówiac ; Adoramus te Domine Ieſu Chriſte , & benedicimus tibi ,
 quia per

Rozmowa Confederatá

quia per sanctam crucem, &c. y zaráz: Domine Iesu Christe pone
 passionem, crucem, & mortem tuam &c. á potym podnioszy sie
 ná Polaná / one modlitwe: Deus cui proprium est misereri sem-
 per, & parcere, &c. y one druga: Deus á quo sancta desideria, &c.
 á w tym X Pleban do Olearzá przystąpił / y Msa s. odprá-
 wil. po ktorey rozebrawszy sie / przyszedł do niego / y rzekł: Nie
 pomnie / á bjm kiedy z wietśa vciecha swa te naswietśa O-
 siára odpráwował / gdy y to mi Pan Bog do serca podał /
 że brzez W. M. coś wielkiego / á do pożytku pospolitego sku-
 tecznego / ma bydź podano / przetoż wole tu ná tym świętym
 nileyscu od W. M. tego słucháć / bo y przedśy tu posiłek od
 zbawiciela w naswietśym Sakramencie przytomnego W.
 M. mieć może. Confed. Trzebać sie było dłużej ná to ro-
 zmyslić / ále w nádzienie tego posiłku / z ktorym wśytko mo-
 żem iako zá sitami / y dowcipami násemi niczázne w imie
 Boże ná ktore^o gzesć y chwale niech to bedzie. Jáko to pe-
 wna rzecz jest / że do tej plagi / ktora oto Pan Bog ná Wy-
 zne náse przepuscił / wśyscysmy sie grzechami násemi przy-
 czynili / także też wśytkim do blagania gniewu Boskie^o / także
 że do ráutowania wpádley Wyzyzny rzucić sie / y przyczynić
 trzeba. Tam iednak tym bázyley / ktorych grzechy náse ná
 to náráziły / że tego dekretu Boskiego executorami / ná Wy-
 zyna swa iey własni synowie sstalismy sie. Dáczym to / co
 ia naygorńszego od nástroższych nieprzyjaciół potkáć mogło /
 od nas potyka / zwoiowána / zniszona / gwałtownie opáno-
 wana od nas jest / od tych / ktoryzmy sie o nie zástawiać / y
 oney bronić byli powinni / prawá także y wolność / ktoremi
 smy sie przed insemi narodami chlabiłi / y zátym z nich sie
 cieszyć / onych krowia swoja bronić mieli / od nas je samych sa
 połamane / y zgwalczone / także y pokoy pospolitey wśytkim
 požadány / á násey wołácyey do zatrzymywania złeconey /
 jest rozrąsony / y przez nas wśrscy go sa pozbawieni / náwet
 chwata Boża / przez odcięcie chceba slugom Bożym od nas /
 ktorzy

z Kiedzem Plebanem.

Ktorzyśmy ja pomnażać byli powinni / iest zwalczona / iako y
 nadania świątobliwej przodków naszych / na kościoty Boże /
 przez nas potomki ich są zgwalcone / zaczęmy / a co może być /
 y na tym / y na onym świecie / tak zlego / czego byśmy oczekiwali
 walc / a słusnie sobie należąc / y sami osadzić nie mieli / A dla
 tegoż nam / o których skore idzie / w tym się w przod pogru-
 wać / a temu strasznemu / y słomocnemu swątkowi swemu /
 który nam imminet, zabiegając / a co przedzey / trzeba temi spo-
 soby. Pierwszy y nayprzednieyszy to nieprzyjaćielskie (gdyż
 woyskiem) opánowanie Korony / y Tyráńskie wciśnienie lu-
 dzi ubogich zniesć / y wprzatnać / czeladź niepotrzebna y zby-
 tnia rozpuścić / a samo tylko towarzysstwo z trocha czela-
 dzi niech zostanie / y ci sami / którzy własnie z Moskwy wy-
 šli / bo bez tego / y Koronę nas strzymać / y wyzywied daley
 nie będzie mogła / do inszych niezbożności naszych przyczyni-
 libyśmy te krewo niewinna / gdy się iedni z desperacyey zabie-
 rać / dradzy od głodu umierać / a wszyscy o pomście do Paná
 Bogá wołać beda.

Drugi poráchowanie zasłużonego nášego / według Bo-
 gá / y sprawiedliwosci świątecy uczynić / a i: śluby w czym ro-
 zność z śarbem była. to na vznánie R. P. przypuścić / a tych
 co ich pobito w Moskwie / nie ráchować / bo mogą być z
 inszey miary potomkowie ich od R. P. vkontentowani.

Trzeci / cośmy kolwiek / y śladkolwiek wzięli / to w ślisko
 na zasłużone potracić / a y względem ślacyey / do ktorey pra-
 wda to jesmy żadney słusności nie mieli / znáczna summe vo-
 puścić / a R. P. niech szuka sposobow vkontentowania vs-
 trzymdzonych.

Czwartey / Ponieważ jesmy inż znáczna summe wybráli / y
 łesze przed rozlechaniem wziąć co mojem / tedy daley Wy-
 czyny nie trapiac / a owak się vstrómi / a: szelac Szymu-
 na którym / do ślaskych a podobnych kondicyi przystąpić /
 nie tego żeby rązem (co niepodobna) abo bázno przedo /

Rozmowa Confederatá

gdyżesmy sami zniszczeniem Korony droge do te^o zagrobyli/
 nawet ani tego/ żeby gotowizna wziąć/patrząc/ ale tyle
 tego żeby za nasze (co może bydyż różnemi sposobý) sstało.
 Tych szkodkow te słusności wspieraia. Naprzód/ że nam
 z Wyceyzna swa / a nie iedno utrapiona / ale y wpaaiaca/
 sprawa / wiec że za cudze/ a nie swe bledy cierpi. 2. Żesmy
 wielki żold brali/ bosmy tam po 15. złotych za Krola Ste-
 faná służyli/ a nie płacac w ziemi nieprzyiacielskiej nie/ cato
 nam ten żold został. Jeslismy škody odnieśli/ te škody nasze
 nie były takie/ ktoreby sie tak wysoko płacić miały/ bo nie po-
 blażaiac sobie / musiemy to przyznać / że wiecey nas takich
 było/ cosmy sie y z razu do Moskwy idac/ w drodze na wszy-
 tko zdobywali/ y pożyty sobie sposabiáli/ y teraz nazaod przy-
 bedszy/ znorwusmy sie na wszytko / a także bez pieniedzy zdo-
 byli/ zaczęmy/ y pierwey/ y teraz/ mogli ledwie nie każdemu z
 nas rzec: Quid habes, quod non accepisti? A nádcó zdobyty
 znaczna przy nas sie została / bo wszytkie dostátki tamtego
 páństwa/ y sam skarb w reku naszych został/ stadze sie teraz/
 srebro/zloto/perły/ kamienie drogie v nas świeca/ czego sie
 przedtym y nie widziało. Jeslismy sie głodu y nedze naćiera-
 piel/ tedy ten zbytkom/ y rozpustom naszym/ za ktore nas tym
 sposobem Pan Bog karat / trzeba przypisać / ácz y dobrego
 też bytu záżyłismy. 3. Że w tak wielkich krzywdach/ kco-
 re od nas R. P. odniosła/ a nie mniey w tey niesławie/ że tak
 nielutościwie/ y przeciw sobie / okrutne syny splotdziła / nie
 możemy bydyż bez nárużenia sumnienia/ y wężciwego swego/
 iesli iey przynamniey takiey satisfakciey nie wezyniemy. A
 dla tegoż ten / kco temu bedzie przeciwny / pro conueto we
 wszytelich od pána Sedziego wspomnianych excessach/ y za-
 myslách habeatur, y ná te^o niech sie obroci pomia Boża/ tak
 że Rzeczyposp: ktora aby nam / ábo potomstwu naszemu
 kiedykolwiek tegó raz wćierpi wspomniec nie miała/ co nie-
 podobna/ iesli iey sami z siebie pomienionymi sposoby spra-
wiedla

3 Kiedzem Plebanem.

wieśliwości nie czyniemy. Pleban. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculo in misericordia eius. Conf. Sadržymay sie W. M. gdym ow dyskurs przy Msy świętey koncypowany wyprawiał/ á co raz z tego gruntownieyszego ná chwate Boża/ y poratowane Wyczynny w sobie dobywał/ álic on posilek o którymś mi W. M. nádziecie uczynił/ zbás wićielow nástąpił/ á czym te mi rzeczy przed oczymá stáneli.

Pierwsza/ że ten swowolny záciąg náś do Moskwy był/ nie ledno práwu pospolitemu przeciwny/ ále y R. P. záwćias gnieniem ná nie wojny/ y niebezpieczeństwá škodliwej/ ták iż zá to Karánie słuźnie nas potkáć miało.

Druga. Słisimy do tego Dymitrá/ nie wiedzac pewnie/ iesli ten był którym sie bydz mienil/ á co wietśa wiedzac potym dostatecznie/ że nie ten/ á zátym iż y pretektu spráwiedliwości żadnego nie miał/ przeciesmy go ná páństwo wsadzali/ tánto páństwo wojowali/ y narod ten rozmaitemi krzywádami/ škodámi/ wśilśtwy trapili/ w niewola bráli/ y drugim oddawali/ náwet ták wiele tysiecy ludzi pomordowali/ y krwie niewinney náprzelewáli.

Trzecia/ postępuac co raz dáley w tey niespráwiedliwości/ ácosmy znouu ná práwo oczyszte/ wyćisnieniem przyznánie sobie pewnych ćwierci przy Dymitrze zá słuźonych/ tákże y tey assekurácyey/ á potym y podniesieniem tey Confederácyey nástąpili/ áż y ná same Wyczynne/ z ktora niemal tákże/ iáko y z Moskwa obchodzimy sie/ iesmy też táń intras te Czárśka byli ná zapláce swa obroćili/ á ledná wielka część tey śalbierzowi zostáwiliśny byli/ ztegośmy tu nie wázyli/ á przytym y to iesze táśmy przyczynili/ iesmy práwá ták duchowne. iáko y świeckie pogwałćili/ y wszytkie práwne porzádku pomieśali/ y powaryowali/ á náwet y krwie niewinney náprzelewáli/ ząscia przez zeladz swóie niezbożne przy tych śarpaninách/ ząscia też zátym ták nie Chrześcianśkim ludzi w bogich obćiażnieniem/ zą którym w desperácyi wpadli

Rozmowa Confederatá

ova wpadły / iedni sie wieś / drudy tola / a trzeci ob głodu
wmiąć musz / aby nie ieno w Ostrewska / ale y Polska krow
na nas pomisty do Pána Boga wolać.

Czwarta / iako to może bydź bez wielkiej hańby y zeli
wości / przed wysłaniem narody naszej / żesmy Pánu swemu á
także y Wy czynie pozwolit tego / á do czasu zasłużonego po
czekać niechcieli / cosmy śalbiierzowi krolu czynili / w ktorego
nie wzięwszy y grośa służba przyiawszy / y zoidu swego czas
niemaly / trudy / nierozumy / y niebezpieczeństwa wstawnie á
dármo podeymuac / cierpliwiesmy mu czekać / nádzienie / (za
tymże sprawiedliwosci / do tamtego Páństwa namniemy
nie miał / nie ieno o nagrodzie / ale y o zaplacie żadney nie mo
gac mieć / iakoz ácosmy tey częś na Krolu J. M. wyćisne
li / y na R. P. wciągneli / á ostatet przy śalbiierzu zostal.

Każda rzec z tych czterech / tym wysłanym żołdem naszym
zatrzymanym / ledwieby mogła bydź nagrodzona / aby sie
sprawiedliwosci dostali / także y Wy czynie dosyć ostato / á
coż wysłanie czterech razem / zacyz á takim sumnieniem te
go zasłużonego / takimi poszeptami wrócone do dochodzić
możemy / á dopieroś kiedybysmy już te zaplata realiter / y bo
day nie in duplo wzięli / bo do tego cosmy z procentow Krol
a J. M. także od Panow Duchownych / ktorzy sie nam o
kupowali iako y od miast koronnych tak pieniadzmi / iako y
towarami wzięli / przytożwszy to cosmy z wloti po 26. zlot
tych / á drugdzie wiecey / wiec nie raz / ale po dwa / ábo y po
trzy razy wybrali / ábo rázcy spotem ze Krowa wyćisneli / te
dy to bez pochyby / ledwie nie dwaćroć dług nasz wysłan
przenieśie. Zacyz / á takimże nie ieno sumnieniem / ale już y
wysłanem / mo em sie tego cosmy już / á tesze tak nieporząd
nym y gwałtownym sposobem wzięli / znouu wpominać y
dochodzić / Abyśmy iednak sami sie tak iawnie nie potępi
li / owśem iako z ochrona sumnienia / y sławy swey / tak tey y
z wczynieniem sobie / z usługi v Pána y R. P. ta sprawa skoń
czyli / to

czyli
żone
de pl
glad
bro
nia p
sum
flug
wiel
legas
dobi
niac
chw
zgrz
Leg
ciela
za p
tow
dac
pom
posp
nam
mni
ta d
omn
tay
anim
ius
tion
nat c
am.
in bo
Ple

z Kiedzem Plebanem.

żyli/ to nam trzeba uczynić/ abyśmy się z strony tego zaślus-
 żonego na baczenie / y zdanie R. P. na przyszłym Sejmie
 de plano puścili/ żążym ta powołnością y przeszle excessy po-
 glądziemy / y do nagrody tego zaśluszonego / ktora iako do-
 browolna/ y z łaski uczyniona, nie będzie nam obrząz sumnie-
 nia przynosila. Ordines dysponujemy / tak iż przy ochronie
 sumnienia/ y pożytek nas nie minie/ na ktory y ten taki z przy-
 stuga R. P. postepet nas narázi / a tym barziesy błogostia-
 wienstwo Bozkie na nas wylane/ gdy z żwosciągnawosy lac i-
 legas manus fu- s, a za przeszle nie iedno śaluiac / ale y te takie
 dobrowolna satisfakcyo / y Panu Bogu y Rzeczyposp: chy-
 niac/ także y stateczne przedsiwzięcie/ napocym pon. naziemia
 chwały Bozey/ a Panu y Wyżyznie wslagowania/ mialo ro-
 zgrzeszenie od Wyca s. przez namiestnika tego/ Tego M. X.
 Legata odniešemy. Ten sposob wlasnie od samego zbawia-
 čielá podány/ naprzod sam do skutku przywiesć/ a z tym nie-
 za pierwszym naszym ziačhanie ozwać chce/ do tego y inpe-
 towarzystwo perswazyo swoia / a także y przykladem roio-
 dac/ y nie watpie że sie wiele takich znajdzie/ ktorzy mi tego
 pomoga/ zwlaszć a tych/ ktorzy zbawienie, slawa/ wczćmowść/
 pospolutu z Wyżyzna mile / lezbym też y sam mial zostac / a
 nawet y twoli temu gardlo dac/ tedy tego/ co Pan moy po-
 mnie mieć chce/ nie opuszcze/ y to wytkonac z pomocą ie^o swie-
 ta chce. Pleban wpadłszy na kolana: Benedicam Dominum in
 omni tempore, semper laus eius in ore meo. potym mu rzekł/ Gys-
 tay W. M. te piec wierszow z tego psalmu. Conf. Benedic
 anima mea Domino, & omnia quę intra me sunt nomini sancto e-
 ius. Benedic anima mea Domino, & noli obliuisci omnes retribu-
 tiones eius. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sa-
 nat omnes infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tu-
 am. Qui coronat te in misericordia, & miserationibus. Qui replet
 in bonis desiderium tuum, renouabitur ut aquillę iuuentus tua.
 Pleban. Dosyć. Ażacy weszje też W. M. sam od tego/
 ktorego

Kozmowa Conf: z K. Plebanem.

**Łeorego blogoſławieſz / przez mie niegodnego to blogoſława
wieńſtwo. Benedicat te Dominus ex Syon, & videas bona Ieru-
ſalem, omnibus diebus vitæ tuæ, & videas filios filiorum tuorum,
pacem ſuper Iſrael. y nād to Wyſzyzna naſza / o Łeorey dobro
tāł bārzo iſteſ W. M. ſollicitus, a to blogoſławieni-
ſtwo niech ſie ſciaga / y nā te wſzytkie, Łeorzy w
cym W. M. naſładować beda. Et hoc, in no-
mine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.
Confed. Amen.**



opra
leru.
orum.
bro
ie





